

31991L0308

L 166/77

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

28.6.1991

**DIREKTIVA SVETA**  
**z dne 10. junija 1991**  
**o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja**  
(91/308/EGS)

SVET EVROPSKIH SKUPNOSTI JE

storitev, ki ju vključuje integrirano finančno območje, če ne bi bili na ravni Skupnosti sprejeti nekateri usklajevalni ukrepi;

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti in zlasti prvega in tretjega stavka člena 57 (2) in člena 100a Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije <sup>(1)</sup>,

ker ima pranje denarja očiten vpliv na porast organiziranega kriminala na splošno in zlasti na trgovanje z mamili; zaradi vse večjega zavedanja, da je boj proti pranju denarja eno najučinkovitejših sredstev upora proti tej obliki kriminalne dejavnosti, ki predstavlja posebno nevarnost za družbe držav članic;

v sodelovanju z Evropskim parlamentom <sup>(2)</sup>,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora <sup>(3)</sup>,

ker sta lahko trdnost in stabilnost kreditnih in finančnih ustanov, če se uporabljajo za pranje premoženjskih koristi iz kaznivih dejanj (v nadaljevanju imenovanega „pranje denarja“) in zaupanje v finančni sistem kot celota resno ogrožena in se s tem izgublja zaupanje javnosti;

ker se je treba proti pranju denarja borovati predvsem s kazenskimi sredstvi in mednarodnim sodelovanjem sodnih oblasti in organov kazenskega pregona, ki ga je na področju mamil uvedla Konvencija Združenih narodov zoper nezakonit promet z mamili in psihotropnimi snovmi, sprejeta 19. decembra 1988 na Dunaju (v nadaljevanju imenovana „Dunajska konvencija“), in bolj splošno v zvezi z vsemi kriminalnimi dejavnostmi Konvencija Sveta Evrope o pranju, odkrivanju, zasegu in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, na voljo za podpis 8. novembra 1990 v Strasbourgu;

ker lahko pomanjkanje ukrepov Skupnosti proti pranju denarja povzroči, da države članice z namenom, da bi zavarovale svoje finančne sisteme, sprejmejo ukrepe, ki niso v skladu z oblikovanjem enotnega trga; ker bi si lahko tisti, ki perejo denar, poskušali olajšati izvrševanje svojih kaznivih dejanj z izkoriščanjem svobode pretoka kapitala in svobode zagotavljanja finančnih

ker naj bi kazenski pristop ne bil edini način boja proti pranju denarja, saj ima finančni sistem lahko izredno učinkovito vlogo; ker se je treba v tem smislu sklicevati na Priporočilo Sveta Evrope z dne 27. junija 1980 in na Deklaracijo o načelih, ki so jo sprejeli bančni nadzorni organi Skupine desetih decembra 1988 v Baslu, ki predstavljata glavne korake v preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja;

<sup>(1)</sup> UL C 106, 28.4.1990, str. 6  
in C 319, 19.12.1990, str. 9.

<sup>(2)</sup> UL C 324, 24.12.1990, str. 264  
in C 129, 20.5.1991.

<sup>(3)</sup> UL C 332, 31.12.1990, str. 86.

ker se pranje denarja navadno izvaja v mednarodnem kontekstu, zato da je protipravni izvor sredstev bolje prikrit; ker bi imeli ukrepi, sprejeti izključno na nacionalni ravni, brez upoštevanja mednarodne koordinacije in sodelovanja, zelo omejene učinke;

ker naj bodo vsi ukrepi na tem področju, ki jih sprejme Skupnost, usklajeni z drugimi ukrepi, sprejetimi na mednarodnih forumih; ker naj se v tem smislu pri vsakem ukrepu Skupnosti upoštevajo zlasti priporočila, ki jih je sprejela finančna delovna skupina za pranje denarja, ki jo je ustanovilo sedem najrazvitejših držav na vrhu, v Parizu, julija 1989;

ker je Evropski parlament v več resolucijah zahteval ustanovitev globalnega programa Skupnosti za boj proti trgovanju z mamili, vključno z določbami o preprečevanju pranja denarja;

ker je za namene te direktive prevzeta opredelitev pranja denarja, ki je bila sprejeta v Dunajski konvenciji; ker naj države članice, glede na to, da se pranje denarja ne pojavlja le v zvezi s premoženjsko koristjo iz kaznivih dejanj, povezanih z mamili, temveč tudi v zvezi s premoženjsko koristjo iz drugih kaznivih dejanj (kot sta organizirani kriminal in terorizem), v skladu s svojo zakonodajo razširijo učinke Direktive tako, da bodo vključevali tudi premoženjsko korist iz takih dejanj, če je verjetno, da bo ta vključena v pranje denarja, kar bi tako opravičilo sankcije;

ker je prepoved pranja denarja v zakonodaji države članice, podprta z ustreznimi ukrepi in kaznimi, nujen pogoj za boj proti temu pojavu;

ker je potrebno zagotoviti, da zahtevajo kreditne in finančne ustanove pri sklepanju poslovnih odnosov ali opravljanju transakcij, ki presegajo določene mejne vrednosti, identifikacijo strank, da bi preprečili tistim, ki perejo denar, da izkoriščajo prednost anonimnosti pri izvajanju svojih kaznivih dejanj; ker je treba take predpise čimbolj razširiti na vse dejanske lastnike premoženja;

ker morajo kreditne in finančne ustanove najmanj pet let hraniti kopije ali sklicevanja na zahtevane identifikacijske dokumente, pa tudi spremljajoče dokaze in zapise, ki vsebujejo listine v zvezi s transakcijami, ali njihove kopije, ki so po veljavni nacionalni zakonodaji na podoben način sprejemljive v sodnih postopkih kot dokaz v katerikoli preiskavi o pranju denarja;

ker je potrebno zagotoviti, da kreditne in finančne ustanove posebno pozorno proučijo vsako transakcijo, za katero menijo, da je verjetno, da je po svoji naravi povezana s pranjem denarja,

da bi ohranili trdnost in celost finančnega sistema in prispevali k boju proti temu pojavu; ker naj v ta namen posvetijo posebno pozornost transakcijam s tretjimi državami, ki proti pranju denarja ne uporabljajo standardov, primerljivih s tistimi, ki so uveljavljeni v Skupnosti, ali drugih ustreznih standardov, določenih na mednarodnih forumih in potrjenih v Skupnosti;

ker lahko države članice v te namene zaprosijo kreditne in finančne ustanove, da pisno zabeležijo izide pregledov, ki so jih dolžne izvajati, in zagotovijo, da so ti izidi na razpolago organom, odgovornim za prizadevanja za odpravo pranja denarja;

ker je preprečevanje, da bi se finančni sistem uporabljal za pranje denarja, naloga, ki je organi, odgovorni za boj proti temu pojavu, ne morejo izpeljati brez sodelovanja kreditnih in finančnih ustanov in njihovih nadzornih organov; ker je treba v takih primerih odpraviti bančno skrivnost; ker je obvezen sistem poročanja o sumljivih transakcijah, ki zagotavlja, da se podatki posredujejo zgoraj omenjenim organom brez opozarjanja teh strank, najučinkovitejši način za doseganje takega sodelovanja; ker je potrebna posebna zaščitna klavzula, ki kreditne in finančne ustanove, njihove zaposlene in direktorje odvezuje odgovornosti zaradi kršitve omejitev razkritja podatkov;

ker se lahko podatki, ki jih prejmejo oblasti na podlagi te direktive, uporabijo samo v zvezi z bojem proti pranju denarja; ker lahko države članice kljub temu predvidijo, da se lahko ti podatki uporabijo za druge namene;

ker je uvedba postopkov notranje kontrole v kreditnih in finančnih ustanovah in programov usposabljanja na tem področju dopolnilna določba, brez katere bi postali drugi ukrepi te direktive neučinkoviti;

ker morajo države članice, glede na to, da se lahko pranje denarja izvaja ne le preko kreditnih in finančnih ustanov, temveč tudi preko drugih oblik poklicev in kategorij podjetij, v celoti ali delno razširiti določbe te direktive tako, da vključujejo poklice in podjetja z dejavnostmi, pri katerih je zlasti verjetno, da bi se uporabile za namene pranja denarja;

ker je pomembno, da si države članice prizadevajo za zagotavljanje, da so ukrepi Skupnosti usklajeni, kadar obstajajo tehtni razlogi za mnenje, da se poklici ali dejavnosti, za izvajanje katerih so

bili pogoji usklajeni na ravni Skupnosti, uporabljajo za pranje denarja;

ker je učinkovitost naporov za odpravo pranja denarja odvisna zlasti od tesnega sodelovanja in usklajenosti notranjih izvedbenih ukrepov; ker zahteva tako sodelovanje in usklajevanje, ki se izvaja v različnih mednarodnih telesih v kontekstu Skupnosti, sodelovanje med državami članicami in Komisijo v okviru kontaktnega odbora;

ker naj vsaka država članica sprejme ustrezne ukrepe in kaznuje kršitev teh ukrepov na ustrezen način, da zagotovi polno uveljavitev te direktive,

SPREJEL NASLEDNJO DIREKTIVO:

#### Člen 1

V tej direktivi imajo uporabljeni izrazi naslednji pomen:

- „kreditna ustanova“ pomeni kreditno ustanovo, kot je opredeljena v prvi alineji člena 1 Direktive 77/780/EGS <sup>(1)</sup>, kot je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 89/646/EGS <sup>(2)</sup>, in vključuje podružnice kreditnih ustanov s sedežem zunaj Skupnosti v smislu tretje alineje tega člena, ki so locirane v Skupnosti,
- „finančna ustanova“ pomeni podjetje drugačno od kreditne ustanove, katerega glavna dejavnost je izvajanje ene ali več operacij, vključenih pod številke 2 do 12 in pod številko 14 seznama, priloženega k Direktivi 89/646/EGS, ali zavarovalnico, pravilno pooblaščen v skladu z Direktivo 79/267/EGS <sup>(3)</sup>, kot je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 90/619/EGS <sup>(4)</sup>, če izvaja dejavnosti, zajete s to direktivo; ta opredelitev vključuje podružnice finančnih ustanov s sedežem zunaj Skupnosti, ki so locirane v Skupnosti,
- „pranje denarja“ pomeni naslednje naklepno storjeno ravnanje:
  - konverzijo ali prenos premoženja, vedoč, da to premoženje izvira iz kaznivega dejanja ali udeležbe v takem dejanju, z namenom utaje ali prikrivanja nezakonitega izvora premoženja ali pomoč osebi, ki je vpletena v storitev tega dejanja, da bi se izognila pravnim posledicam svojega dejanja,
  - utajo ali prikrivanje prave narave, vira, kraja, razpolaganja, pretoka, pravic v zvezi z lastništvom premoženja, vedoč, da to premoženje izvira iz kaznivega dejanja ali udeležbe v takem dejanju,

- pridobitev, lastništvo ali uporaba premoženja, vedoč v času prejema, da to premoženje izvira iz kaznivega dejanja ali udeležbe v takem dejanju,
- sodelovanje pri, združevanje za izvrševanje kaznivih dejanj, poskuse storitve, pomoč, napeljevanje ter omogočanje in svetovanje pri storitvi katerega koli dejanja iz prejšnjih odstavkov.

O védenju, naklepu ali namenu, kot potrebni sestavini zgoraj navedenih dejavnosti, je mogoče sklepati iz objektivnih dejanskih okoliščin.

Pranje denarja se šteje kot tako celo, kadar so bila kazniva dejanja, ki so ustvarila premoženje, namenjeno pranju, storjena na območju druge države članice ali tretje države.

- „Premoženje“ pomeni sredstva vseh vrst, bodisi materializirana ali nematerializirana, premičnine ali nepremičnine, opredmetena ali neopredmetena, in pravne listine ali instrumente, ki dokazujejo lastništvo ali delež v teh sredstvih.

- „Kaznivo dejanje“ pomeni kaznivo dejanje, določeno v členu 3 (1) (a) Dunajske konvencije in vsa druga kazniva dejanja, ki jih država članica označi kot taka za namene te direktive.

- „Pristojni organi“ pomenijo nacionalne organe, ki so z zakonom ali drugim predpisom pooblaščen za nadzor kreditnih ali finančnih ustanov.

#### Člen 2

Države članice zagotovijo, da je pranje denarja, kot je opredeljeno v tej direktivi, prepovedano.

#### Člen 3

1. Države članice zagotovijo, da kreditne in finančne ustanove zahtevajo identifikacijo svojih strank s spremljajočimi dokazi, kadar sklepajo poslovne odnose, zlasti pri odpiranju računa ali hranilnih računov ali kadar ponujajo storitve hrambe v sefih.

2. Zahteva o identifikaciji velja tudi za vsako transakcijo s strankami poleg tistih iz odstavka 1, ki vključuje znesek 15 000 ekujev ali več, če se transakcija izvede z eno transakcijo ali z večimi transakcijami, ki se zdijo povezane. Kadar znesek v času, ko se začne transakcija, ni znan, ustanova nadaljuje z identifikacijo takoj, ko je obveščena o znesku in ugotovi, da je bila dosežena mejna vrednost.

<sup>(1)</sup> UL L 322, 17.12.1977, str. 30.

<sup>(2)</sup> UL L 386, 30.12.1989, str. 1.

<sup>(3)</sup> UL L 63, 13.3.1979, str. 1.

<sup>(4)</sup> UL L 330, 29.11.1990, str. 50.

3. Z odstopanjem od odstavkov 1 in 2 zahteve po identifikaciji v zvezi z zavarovalnimi policami, ki jih zavarovalnice sklenejo v smislu Direktive 79/267/EGS, ko opravljajo dejavnosti, ki spadajo v obseg navedene direktive, niso potrebne, če obročni premijski zneski ali zneski, ki se plačajo vsako leto, ne presegajo 1 000 ekujev ali če se plača posamezna premija, ki znaša 2 500 ekujev ali manj. Če obročni znesek ali zneski premije, ki se plača ali plačajo v tistem letu, preseže ali presežejo mejno vrednost 1 000 ekujev, je identifikacija potrebna.

4. Države članice lahko določijo, da zahteva po identifikaciji ni obvezna za zavarovalne police pokojninskega načrta na podlagi pogodbe o zaposlitvi ali poklica zavarovanca, pod pogojem, da te police ne vsebujejo odstopne klavzule in se ne morejo uporabiti kot poročilo za posojilo.

5. V primeru dvoma, ali stranke, navedene v zgornjih odstavkih, delujejo v lastnem imenu ali kadar je zanesljivo, da ne delujejo v lastnem imenu, kreditne in finančne ustanove sprejmejo razumne ukrepe, da pridobijo podatke o pravi istovetnosti oseb, v imenu katerih delujejo te stranke.

6. Kreditne in finančne ustanove izvedejo identifikacijo tudi, če je znesek transakcije nižji od določene mejne vrednosti, če gre za sum o pranju denarja.

7. Za kreditne in finančne ustanove ne veljajo zahteve o identifikaciji, predpisane v tem členu, če je stranka tudi kreditna ali finančna ustanova, ki jo zajema ta direktiva.

8. Države članice lahko določijo, da so zahteve glede identifikacije iz odstavkov 3 in 4 izpolnjene, ko je ugotovljeno, da se za plačilo transakcije obremeni račun, odprt na ime stranke pri kreditni ustanovi, ki je zavezana s to direktivo v skladu z zahtevami iz odstavka 1.

#### Člen 4

Države članice zagotovijo, da kreditne in finančne ustanove hranijo kot dokaz za preiskavo o pranju denarja:

- v primeru identifikacije kopijo ali sklicevanja na zahtevani dokaz pet let po tem, ko se je odnos s stranko končal,

- v primeru transakcije spremljajoče dokaze in zapise, ki vključujejo izvirne listine ali kopije, ki so po veljavni nacionalni zakonodaji sprejemljive v sodnih postopkih, najmanj pet let po izvedbi transakcije.

#### Člen 5

Države članice zagotovijo, da kreditne in finančne ustanove posebno pozorno proučijo vsako transakcijo, za katero menijo, da je zelo verjetno, da je po svoji naravi povezana s pranjem denarja.

#### Člen 6

Države članice zagotovijo, da kreditne in finančne ustanove in njihovi direktorji in zaposleni popolnoma sodelujejo z organi, odgovornimi za boj proti pranju denarja:

- z obveščanjem teh organov na lastno pobudo o vseh dejstvih, ki bi lahko kazala na pranje denarja,
- z dostavljanjem vseh potrebnih podatkov v skladu s postopki po veljavni zakonodaji na zahtevo teh organov.

Podatki iz prvega odstavka se posredujejo organom, odgovornim za boj proti pranju denarja na ozemlju držav članic, kjer se nahaja ustanova, ki posreduje podatke. Podatke normalno posreduje oseba ali osebe, ki jih določijo kreditne in finančne ustanove v skladu s postopki, predvidenimi v členu 11 (1).

Podatki, ki se dostavijo organom v skladu s prvim odstavkom, se lahko uporabijo le v zvezi z bojem proti pranju denarja. Vendar lahko države članice predvidijo, da se ti podatki uporabijo tudi za druge namene.

#### Člen 7

Države članice zagotovijo, da kreditne in finančne ustanove opustijo izvedbo transakcij, za katere vedo ali sumijo, da so povezane s pranjem denarja, dokler ne obvestijo organov iz člena 6. Ti organi lahko pod pogoji, določenimi z nacionalno zakonodajo, izdajo navodila, da se transakcija ne izvede. Kadar obstaja sum, da bo transakcija povzročila pranje denarja in jo je nemogoče opustiti na zgoraj opisan način oziroma je verjetno, da bi opustitev onemogočila prizadevanja, da bi izsledili upravičence sumljive transakcije pranja denarja, te ustanove obvestijo organe takoj po tem.

## Člen 8

Kreditne in finančne ustanove in njihovi direktorji ter zaposleni ne razkrijejo strankam niti tretjim osebam, da so bili podatki posredovani oblastem v skladu s členoma 6 in 7 ali da se izvaja preiskava o pranju denarja.

## Člen 9

Razkritje podatkov iz členov 6 in 7 v dobri veri organom, odgovornim za boj proti pranju denarja, s strani zaposlenega ali direktorja kreditne ali finančne ustanove, ne predstavlja kršitve katerihkoli omejitev razkritja podatkov, ki jih nalaga pogodba ali zakonski, oziroma drug predpis, in ne vključuje nikakršne odgovornosti kreditne ali finančne ustanove, njenih direktorjev ali zaposlenih.

## Člen 10

Države članice zagotovijo, da kreditne ali finančne ustanove, pri katerih se med inšpekcijskimi pregledi, ki jih izvajajo pristojni organi, ali na drug način odkrijejo dejstva, ki lahko predstavljajo dokaz o pranju denarja, o tem obvestijo organe, odgovorne za boj proti pranju denarja.

## Člen 11

Države članice zagotovijo, da kreditne in finančne ustanove:

1. uvedejo postopke notranje kontrole in sporočanja, s katerimi predvidijo in preprečijo operacije v zvezi s pranjem denarja,
2. ustrezno ukrepajo, da so njihovi zaposleni seznanjeni z določbami te direktive. Ti ukrepi vključujejo udeležbo zaposlenih v posebnih programih usposabljanja, ki jim pomagajo prepoznati transakcije, ki bi bile lahko povezane s pranjem denarja, prav tako pa jim dajo navodila, kako nadaljevati v takih primerih.

## Člen 12

Države članice zagotovijo, da se določbe te direktive v celoti ali delno razširijo na poklice in kategorije podjetij, ki niso kreditne in finančne ustanove iz člena 1, ukvarjajo pa se z dejavnostmi, za katere je posebno verjetno, da bi se uporabile za namene pranja denarja.

## Člen 13

1. Ustanovi se kontaktni odbor (v nadaljevanju imenovan „Odbor“) pod okriljem Komisije. Njegove naloge so:

- (a) pospeševati usklajeno izvajanje te direktive z rednimi posveti o vseh praktičnih težavah, ki izhajajo iz njegove uporabe, za katere se zdi koristna izmenjava izkušenj, kar pa ne vpliva na člena 169 in 170 Pogodbe;
- (b) pospeševati posvetovanje med državami članicami o ostrejših ali dodatnih pogojih in obveznostih, ki jih lahko določijo na nacionalni ravni;
- (c) svetovati Komisiji, če je potrebno, o vseh dopolnitvah ali spremembah te direktive ali o uskladitvah, ki se zdijo potrebne, zlasti za uskladitev učinkov člena 12;
- (d) preučiti, ali naj se poklic ali kategorija podjetja vključi v obseg člena 12, če se ugotovi, da se ta poklic ali kategorija podjetja v državi članici uporablja za pranje denarja.

2. Ocenjevanje dobrih strani sklepov, ki jih v posameznih primerih sprejmejo pristojni organi, ni naloga Odbora.

3. Odbor se sestoji iz oseb, ki jih imenujejo države članice, in iz predstavnikov Komisije. Sekretariat zagotovi Komisija. Predsednik je predstavnik Komisije. Odbor sklicuje njegov predsednik, bodisi na lastno pobudo bodisi na zahtevo delegacije države članice.

## Člen 14

Država članica sprejme ustrezne ukrepe, da zagotovi polno uveljavitev vseh določb te direktive in zlasti določi kazni, ki se uporabljajo za kršitev ukrepov, sprejetih na podlagi te direktive.

## Člen 15

Države članice lahko sprejmejo ali ohranijo v veljavi strožje določbe za preprečevanje pranja denarja na področju, ki ga pokriva ta direktiva.

## Člen 16

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 1. januarja 1993.

2. Ko države članice sprejmejo te predpise, se morajo sklicevati na to direktivo ali pa se nanjo sklicujejo ob uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

3. Države članice predložijo Komisiji besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

#### Člen 17

Komisija sestavi poročilo o izvajanju te direktive in ga predloži Evropskemu parlamentu in Svetu eno leto po 1. januarju 1993, vedno, ko je to potrebno, in pozneje najmanj vsaka tri leta.

#### Člen 18

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Luxembourg, 10. junija 1991

Za Svet

Predsednik

J.-C. JUNCKER